

ISSN 0125-7447

ราชบัณฑิตยสถาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL
SURVEILLANCE REPORT

VOLUME 16 NUMBER 9

MARCH 8, 1985

อาหารเป็นพิษจากลูกอมชนิดหนึ่ง - นครศรีธรรมราช	101
สรุปการสอบสวนโรคคอตีบ, ตุลาคม - ธันวาคม 2527	102
ไข้เลือดออก - ชัยนาท	104
จำนวนผู้รับบริการวางแผนครอบครัวรายใหม่ - พย.27	109
อาหารเป็นพิษลำพูน	110
สถานการณ์โรค	111

การสอบสวนโรค

อาหารเป็นพิษจากลูกอมชนิดหนึ่ง - นครศรีธรรมราช

Food poisoning from a sweet - Nakhon Si Thammarat

เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2527 ได้เกิดการระบาดของโรคอาหารเป็นพิษเกิดขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ในหมู่ที่ 6 ตำบลหนองหาด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช พบผู้ป่วยซึ่งเป็นนักเรียน รวมทั้งหมด 53 ราย จากนักเรียนทั้งโรงเรียน 149 คน (อัตราป่วย 35.6%) ผู้ป่วยกระจายอยู่ในทุกชั้นเรียน อัตราป่วยสูงมากในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ทั้ง 53 รายเริ่มมีอาการป่วยหลังจากรับประทานอาหารเที่ยงไม่นาน อาการป่วยประกอบด้วย ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะ ใจสั่น หน้ามืด น้ำลายฟูมปาก ทางโรงเรียนได้นำนักเรียนป่วยทั้งหมดเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชะอวดในบ่ายวันเดียวกัน

อาหารเที่ยงในวันที่ 15 ตุลาคม 2527 ส่วนใหญ่นักเรียนนำจากบ้านมารับประทานที่โรงเรียน โดยแต่ละบ้านต่างก็ปรุงอาหารกินเอง และจัดใส่กล่องอาหารให้นักเรียนนำมาโรงเรียน ไม่มีอาหารที่บ้านใดปรุงร่วมกัน ส่วนในโรงเรียนมีร้านขายอาหารเพียงร้านเดียว อาหารที่ทำขายในวันนั้นมีผัด ก๋วยเตี๋ยว ผัดผัสดำ และลูกอมชนิดหนึ่ง food specific attack rates ของอาหารที่รับประทานในเที่ยงวันนั้น ซึ่งเปรียบเทียบกับอัตราป่วยในผู้รับประทานและผู้ที่ไม่ได้รับประทานอาหารชนิดต่าง ๆ (ตารางที่ 1) บ่งชี้ว่าลูกอมที่ขายในร้านอาหารในโรงเรียนวันนั้นเป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากไม่มีตัวอย่างลูกอมเหลือส่งตรวจแล้ว จึงไม่สามารถจะระบุให้ชัดเจนลงไปได้ว่าสารใดในลูกอมที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วย

ตารางที่ 1 Food specific attack rates ของอาหารเที่ยงในโรงเรียน
ประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ตำบลหนองหาด อำเภอยะเວด จังหวัดนครศรีธรรมราช
15 ตุลาคม 2527

ชนิดอาหาร	ผู้รับประทาน	ผู้ที่ไม่รับประทาน	P
	อัตราป่วย	อัตราป่วย	
อาหารจากบ้าน	38.1	15.4	NS
มันสัมปะหลังต้ม	16.0	35.7	NS
กล้วยทอด	31.0	29.6	NS
หมีผัด	43.8	35.2	NS
ลูกอม	82.3	2.1	<< 0.001

NS = ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ผู้รายงาน

เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช

สรุปการสอบสวนโรคคอตีบ

ที่ได้รับในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2527

จังหวัดที่เกิดโรค	วันเริ่มป่วย	ผู้ป่วย/พาหะ	แหล่งแพร่โรค	มาตรการควบคุม
ตรัง	21 พ.ค.	1/0	ไม่ทราบ	ตรวจดูจากระผู้สัมผัส
	10-30 มิ.ย.	10/12	ไม่ทราบ	tetracycline
	1-19 ก.ค.	15/10	ไม่ทราบ	ให้สุศึกษา
	4 ก.ย.	1/0	ไม่ทราบ	
	7-20 ส.ค.	3/29	ไม่ทราบ	
เพชรบุรี	23 ส.ค.	1/0	ไม่ทราบ	ตรวจดูจากระผู้สัมผัส tetracycline ให้สุศึกษา
กาญจนบุรี	4 ต.ค.	1/0	ไม่ทราบ	ตรวจดูจากระผู้สัมผัส
ขอนแก่น	14 ต.ค.	1/0	ไม่ทราบ	ตรวจดูจากระผู้สัมผัส ให้สุศึกษา
ลำปาง	12-18 ก.ย.	5/2	ไม่ทราบ	ตรวจดูจากระผู้สัมผัส

จังหวัดที่เกิดโรค	วันเริ่มป่วย	ผู้ป่วย/พาหะ	แหล่งแพร่โรค	มาตรการควบคุม
ภูเก็ต	5-28 ก.ย.	4/0	ไม่ทราบ	tetracycline ให้สุขศึกษา
สมุทรสาคร	13 สค.-6 กย.	4/5	ไม่ทราบ	ตรวจอุจจาระผู้สัมผัส ตรวจอาหาร น้ำ tetracycline ให้สุขศึกษา
สมุทรสงคราม	24/29 ก.ย.	2/0	ไม่ทราบ	ตรวจอุจจาระผู้สัมผัส ตรวจน้ำ tetracycline ให้สุขศึกษา
นครศรีธรรมราช	29 ก.ย.	1/2	ไม่ทราบ	ตรวจอุจจาระผู้สัมผัส ตรวจน้ำ tetracycline ให้สุขศึกษา
สุราษฎร์ธานี	6 พ.ย.-1ธ.ค.	4/0	ไม่ทราบ	ตรวจอุจจาระผู้สัมผัส tetracycline ให้สุขศึกษา
นครนายก	2 พ.ย.	1/2	ไม่ทราบ	ตรวจอุจจาระผู้สัมผัส ตรวจน้ำ tetracycline ให้สุขศึกษา
สงขลา	25 พ.ย.	1/1	พบเชื้ออหิวาต์ ทั้งในน้ำดื่ม และน้ำใช้	ตรวจอุจจาระผู้สัมผัส ตรวจน้ำ tetracycline
	5-7 ธ.ค.	2/0	ไม่ทราบ	ให้สุขศึกษา
	9 ธ.ค.	1/9	ไม่ทราบ	
นครปฐม	9 ธ.ค.	1/0	ไม่ทราบ	ตรวจอุจจาระผู้สัมผัส ตรวจน้ำ tetracycline ให้สุขศึกษา
นครราชสีมา	19-20 ธ.ค.	2/1	ไม่ทราบ	ตรวจอุจจาระผู้สัมผัส ตรวจน้ำ tetracycline ให้สุขศึกษา

ผู้รายงาน	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครนายก
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม
	เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

รายงานย่อย

ไข้เลือดออก - ชัยนาท

Dengue hemorrhagic fever - Chainat

ตั้งแต่เดือนมกราคม - พฤศจิกายน 2527 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก รวม 704 ราย เสียชีวิต 7 ราย เพิ่มสูงกว่าจำนวนผู้ป่วยในปี 2526 มาก ซึ่งมีรายงานผู้ป่วยเพียง 179 ราย

ผู้ป่วยทั้ง 704 ราย แยกเป็นชาย 339 ราย หญิง 365 ราย กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด คือ 5 - 9 ปี (311 ราย) รองลงมาคือ 10 - 14 ปี (220 ราย) และ 1 - 4 ปี (110 ราย) อัตราป่วยสูงมากใน 3 อำเภอ คือ เมือง, มโนรมย์ และหันคา จำนวนผู้ป่วยในสามอำเภอนี้ รวมกันเท่ากับ 64.5% ของผู้ป่วยทั้งหมด จำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นสูงในเดือนสิงหาคม และกันยายน คล้ายคลึงกับปีก่อน ๆ

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยนาท